

1. Üldalused

1.1 Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastama ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2 Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Õppeaine	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1

1.3 Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav loomine ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

Kunstiained rõhutavad õppe koondumist viie põhimõtte ümber:

- 1) kunste on vaja tõlgendada. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu- ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda erinevatest vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusika õppimisel on vaja toetada tõlgendamisoskust;
- 2) kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, et jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni. Kunstidega tegelemine põhikoolis toetab õpilooovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning arg loovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);
- 3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste

oskusi või meisterlikkust. Ilu ja meisterlikkuse väärtustamine toetab rahulolu ja tähenduse leidmist maailmas, suurendab maailmaga seotuse tunnet ning innustab inimest püüdlema oma eesmärkide poole. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;

4) kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatu seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega. Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;

5) kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivseid oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust. Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktidele. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtuvalt ainuomane; ka kontseptsioonide sisu ei pruugi kattuda. Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingukeskmeks ühised aspektid:

1. teose, autori ja loomingu määratlus;
2. esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;
3. ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);
4. nüüdisaegsed mitme meelelised kunstinähtused (video ja performance, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms).

1.4 Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tunda õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii 3

individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada /ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise. Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus. Info otsimine, sirvimine - infovajaduse määratlemine. Eesmärgile vastavate meetodite valimine. Leiab erinevatest teabeallikatest vajalikku teavet, rakendades selleks erinevaid teabeotsingumeetodeid: märksõnaotsing, järjestamine, filtreerimine, sildipilv. Lisab veebilehele kommentaari, osaleb veebifoorumi ja postiloendi vahendusel toimivas arutelus, järgides seejuures nii tunnustatud suhtlusnorme kui ka valitud keskkonna nõudeid. Loob, vormindab, salvestab ja trükitab kokkulepitud formaatides digitaalseid materjale (sh referaat, plakat, kuulutus, esitlus) järgides etteantud kriteeriumeid. Kopeerib fotosid, videoid ja helisalvestisi andmekandjale ja saadab neid e-kirja manuserina. Loetleb digitehnoloogia kasutamisega seotud positiivseid ja negatiivseid mõjusid keskkonnale. Kasutab digitehnoloogiat energiasäästlikult.

1.5. Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

1) Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2) Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

3) Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi.

Sotsiaalsained. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Väärtused ja kõlblus. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguilist väljendamist

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimivate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Teabekeskkond. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega.

1.7 Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpe on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ning õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaiks õppijaiks ning loovaiks ja kriitiliselt mõtlevaiks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest.

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatus rõhuasetustest ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest.

Põhikoolis õpet kavandades ja korraldades teevad õpetajad koostööd, seejuures:

- 1) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpi- ja eluraskustele ning pakutakse õpi abi ja tuge õpivalikutes;
- 2) võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, kunsti ja muusika uusi maid käsitlusi, rakendatakse didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 4) võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi ning suunatakse tegema valikuid;
- 5) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
- 6) kavandatakse piisavalt aega terviklike õppeühikute, mitmeid osaoskusi arendavate ning õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete täitmiseks;
- 7) rakendatakse uurivat õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;
- 8) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 9) kasutatakse mitmekesisest õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti- ja multimeediaklass, virtuaalkeskkond jne, käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, raamatukogudes jm;
- 10) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik;
- 11) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

1.8 Hindamine

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, kunsti ja muusika

ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised. Hindamise nõuded ja korraldus, sh mittenumbrihinnanduse kasutus ja kooliõppekava väliselt, sh mitteformaalhariduses omandatud teadmiste ja oskuste arvestamine täpsustatakse kooli õppekavas.

Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaiks õppijaiks. Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi õppe vältel oma edusamme esile tuua, julgustades neid enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptimiseks. Õpetaja saab hindamise kaudu teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma. Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid. Õpilast suunatakse õppe käigus oma õppimist ja seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ning reflekteerima. Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostiliselt hinnates selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ning eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist.

Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppeeesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest.

Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on õppe jooksul oluline roll kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta.

Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud tööde õpilasepoolne dokumenteerimine näiteks kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms.

Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavas ja paindlikkus, originaalsus, probleemi lahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ja nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardamine.

Kooli õppekavas kehtestatud hindamisjuhiste järgi võib arvestada tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälisest muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil).

Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, lähtudes õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal. Hindamiskriteeriumid loob õpetaja õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste põhjal.

1.9 Õppekeskkond

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpi edu.

Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning eakohane, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldumisel oluline. Nii füüsiline kui ka vaimne keskkond peab vastama õpilaste võimetele. Eriti tähtis on arvestada psühholoogilisi baasvajadusi.

Kunstid on muutuvad, vastuolusid tekitavad ning väärtuste ja kokkulepete piire kompavad. Seetõttu on eriti tähtis tagada turvaline vaimne keskkond, mille kujundamisele aitavad kaasa hinnanguvabad arutelud ja õpetaja pädevus tulla toime väärtuskonfliktidega.

Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Kunsti õpetamiseks on vaja

- 1) iseseisvaks ja rühmatööks vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
- 2) 500-luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- 3) reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
- 4) kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
- 5) videoprojektori, foto- ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

2. Ainekavad

2.1 Kunst

2.1.1 Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestavana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igäühele.

Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Õppeaine lähtealused on:

1) maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud aretate (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sisse tallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;

2) kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsingulaselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi;

3) õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuda, kes toetab õpilasi kultuuri muutuvast mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloominguga, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlemistele tuginedes. Valdkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetismlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne);

4) kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsingulane tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket

valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega. Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgselt käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Kunsti osaoskused on:

- 1) väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
- 2) plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
- 3) loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
- 4) refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ja muutusi kunstimaailmas. Põhikooli õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaja praktikas.

2.1.2 Teadmised, oskused, hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümbolite oma kogemuse piires; 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava; 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult; 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust. 	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid; 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni; 5) analüüsib oma teost ja tööd; 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega 	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboliteid; 2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust; 3) rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel; 4) katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga; 5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid; 6) analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete

		objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt 7) tunneb erinevaid kunstitehnikaid 8) oskab luua digitaalset kunsti ja meedia oskab filmida lühivideo, videot monteerida
--	--	---

1. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
1) uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboliteid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusmärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildilane külg, mänguasjade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad) oma kogemuse piires; 2) nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnik, vorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid); 3) leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info; 4) uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid; 5) teab, kes on autor; 6) kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne) /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine	Matemaatika Loodusõpetus Tehnoloogia Muusika	Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia ja innovatsioon Teabekeskond ja meediakasutus
	Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed /Plaanimine ja ideede arendamine	Matemaatika Tehnoloogia Loodusõpetus	Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia ja innovatsioon Teabekeskond ja meediakasutus
	Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid /Loomine	Tehnoloogia Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled Loodusõpetus	Teabekeskond ja meediakasutus Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia ja innovatsioon Teabekeskond ja meediakasutus Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

2. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
1) nimetab isuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnik, vorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid); 2) leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info;	Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne) Visuaalse kompositsiooni	Matemaatika Loodusõpetus Inimeneõpetus Muusika Tehnoloogia	Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet

<p>3) teab, kes on autor; 4) kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle....); kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?</p>	<p>baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p>		
	<p>Pildilased jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon /Plaanimine ja ideede arendamine</p>	<p>Matemaatika Tehnoloogia Loodusõpetus</p>	<p>Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Keskond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p>
	<p>Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad /Loomine</p>	<p>Matemaatika Tehnoloogia Võõrkeeled Loodusõpetus</p>	<p>Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Keskond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p>

3. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>1) teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust; 2) teab, kes on autor; 3) ei tee igitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju. 4) leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info; 5) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid; 6) lahendab disainiprotsessi lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi. 7) kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin,</p>	<p>Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p>	<p>Inimeneõpetus Tehnoloogia</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p>
	<p>Kodukoha loodus- ja tehiskeskond, ruum ja ehitiskeskonnas /Plaanimine ja ideede arendamine</p>	<p>Tehnoloogia Matemaatika Võõrkeeled Loodusõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Väärtused ja kõlblus</p>

miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?	Ideede esitamise kavandid ja mudelid. / Loomine	Tehnoloogia Matemaatika Loodusõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Keskkond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus
	Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine /Refleksioon, analüüs ja kriiti	Inimeneõpetus Loodusõpetus	Väärtused ja kõlblus Keskkond ja jätkusuutlik areng Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Tervis ja ohutu

4. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
1) rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, õpikute illustratsioone, (multi) filmide, riietust) 2) käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info; 3) märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;	Kujutamiseõpetus Muuseumide ja galeriide funktsioonid Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine	Tehnoloogia Loodusõpetus Võõrkeeled	Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet Elukestev õpe ja karjääri kujundamine
	Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi /Plaanimine ja ideede arendamine	Loodusõpetus Tehnoloogia Võõrkeeled	Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet Elukestev õpe ja karjääri kujundamine
	Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon). /Loomine	Tehnoloogia Võõrkeeled Loodusõpetus	Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kultuuriline identiteet

	Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus /Refleksioon, analüüs ja kriiti	Tehnoloogia Võõrkeeled Inimeseõpetus	Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kultuuriline identiteet Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
--	--	--	---

5. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
1) kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke; 2) märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel; 3) rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava. 4) selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslike või loominguotsuseid; 5) annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust	Värvusõpetus .Erinevad mineviku ja nüüdis kunsti teosed Eestis ja maailmas. /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine	Matemaatika Võõrkeeled Tehnoloogiaõpetus Ajalugu	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kultuuriline identiteet Tervis ja ohutu
	Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. /Plaanimine ja ideede arendamine	Matemaatika Ajalugu	Elukestev õpe ja karjääri Keskkond ja jätkusuutlik areng Kultuuriline identiteet
	Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted. /Loomine	Matemaatika Inimeseõpetus Võõrkeeled Ajalugu Tehnoloogiaõpetus	Elukestev õpe ja karjääri Keskkond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutu Tehnoloogia ja innovatsioon Väärtused ja kõlblus Kultuuriline identiteet
	Erinevad mineviku ja nüüdis kunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. /Refleksioon, analüüs ja kriitika	Keel ja kirjandus Ajalugu	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Teabekeskond ja meediakasutus Keskkond ja jätkusuutlik areng Kultuuriline identiteet Väärtused ja kõlblus

6. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>1) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;</p> <p>2) teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja tövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast</p> <p>3) märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;</p> <p>4) rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.</p> <p>5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;</p> <p>6) teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja tövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast</p>	<p>Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Figuuri ja portree proportsioonid /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p>	<p>Matemaatika Võõrkeeled</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kultuuriline identiteet Tervis ja ohutu Tehnoloogia ja innovatsioon</p>
	<p>Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. /Plaanimine ja ideede arendamine</p>	<p>Võõrkeeled Matemaatika Ajalugu Inimeseõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri Keskkond ja jätkusuutlik areng Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon</p>
	<p>Liikumise kujutamine Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. /Loomine</p>	<p>Inimeseõpetus Kehaline kasvatus Muusika</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri Keskkond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutu Tehnoloogia ja innovatsioon Väärtused ja kõlblus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis /Refleksioon, analüüs ja kriitika</p>	<p>Keel ja kirjandus Võõrkeeled Inimeseõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Teabekeskond ja meediakasutus Keskkond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutu Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Väärtused ja kõlblus</p>

7. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
1) oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist; 2) rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga. 3) valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid.	Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisuus, esteetilisus ja eetilisus /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine	Matemaatika Ajalugu	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Teabekeskond ja meediakasutus
4) selgitab oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid; 5) leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt.	Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile /Plaanimine ja ideede arendamine	Võõrkeeled Matemaatika Ajalugu Inimeseõpetus	Elukestev õpe ja karjääri Tehnoloogia ja innovatsioon Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Väärtused ja kõlblus
6) käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama; 7) mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi;	Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses /Loomine	Inimeseõpetus Võõrkeeled	Elukestev õpe ja karjääri Keskkond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutu Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet
8) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte;	Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina./ Refleksioon, analüüs ja kriitika	Keel ja kirjandus Võõrkeeled Inimeseõpetus Ajalugu	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Teabekeskond ja meediakasutus

8. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
1) rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga. 2) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades 3) analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavas, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid	Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Nuudis kunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine	Matemaatika Ajalugu Bioloogia Muusika	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Keskkond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja

<p>tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara;</p> <p>4) leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ja meediale;</p> <p>5) uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta;</p> <p>6) teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi</p>	<p>Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks /Plaanimine ja ideede arendamine</p>	<p>Võõrkeeled Matemaatika Ajalugu Inimeseõpetus</p>	<p>kõlblus</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri Tehnoloogia ja innovatsioon Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Keskkond ja jätkusuutlik areng</p>
	<p>Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust. Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöös (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). /Loomine</p>	<p>Inimeseõpetus Bioloogia Võõrkeeled Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet Keskkond ja jätkusuutlik areng</p>
	<p>Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega. Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana /Refleksioon, analüüs ja kriitika</p>	<p>Keel ja kirjandus Võõrkeeled Inimeseõpetus Ajalugu Muusika</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Väärtused ja kõlblus</p>

9. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>1. oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.</p> <p>2. kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi.</p> <p>3. analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;</p> <p>4. kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama;</p>	<p>Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted. /Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p>	<p>Matemaatika Geograafia Ajalugu Keel ja kirjandus Võõrkeeled</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Tehnoloogia ja innovatsioon Teabekeskond ja mediakasutus</p>
	<p>Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloo (valikuliselt). /Plaanimine ja ideede arendamine</p>	<p>Võõrkeeled Ajalugu</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri Tehnoloogia ja innovatsioon Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Teabekeskond ja mediakasutus Väärtused ja kõlblus</p>

	Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraherimine, deformeerimine jne) / Loomine	Bioloogia Füüsika	Elukestev õpe ja karjääri Keskond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutu Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet
	Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga./ Refleksioon, analüüs ja kriitika	Ajalugu	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

2.2 Muusika

2.1.1 Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket.

Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaal kultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist, kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks.

Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust. Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilismeloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat

elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Muusikaõpetuse lahutamatu osa on kooli kontserdieluse osalemine, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2.1.2 Teadmised, oskused, hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;</p> <p>2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;</p> <p>3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;</p> <p>4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;</p> <p>5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmid ja pausid):</p> <p>2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JO võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;</p> <p>2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalisest liikumisest;</p> <p>3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;</p> <p>4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides; suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loominguksse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;</p> <p>6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;</p> <p>7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;</p> <p>8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;</p> <p>9) väärtustab loojat ja loomingu ning on teadlik autoriõigusest; 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmifiguurid ja pausid):</p> <p>11) taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur-, mollhelilaad, helistikud C-a, G-e, F-</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastavana;</p> <p>2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;</p> <p>3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis); 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;</p> <p>5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;</p> <p>6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;</p> <p>7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;</p> <p>8) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes</p>

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>9) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;</p> <p>10) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeoleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika).</p>	<p>Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill).</p> <p>6. Muusikaline kirjaoskus noodivältused, rütmifiguurid ja pausid;</p> <p>♪ ♯ ♭ ♭ ♯ ♭</p> <p>JO- MI- SO –RA astmeid; 2/4, 3/4, taktimõõt; 2-osaline lihtvorm; meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, ---kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, marss, polka, valss, kaasmäng, rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämber), vaikselt, valjult, piano, forte.</p>		
---	--	--	--

2. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>Laulmine</p> <p>1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris;</p> <p>2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeoleolu;</p> <p>3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>Pillimäng</p> <p>4) rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato’des ja/või kaasmängudes;</p> <p>Muusikaline liikumine</p> <p>5) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;</p> <p>6) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;</p> <p>7) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;</p> <p>Muusikaline omalooming</p> <p>8) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);</p> <p>9) loob lihtsaid rütmilise-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p> <p>Muusika kuulamine</p> <p>10) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;</p> <p>11) kirjeldab, iseloomustab ning</p>	<p>1. Laulmine. „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); laste laulud „Lapsed, tupp” „Teele, teele, kurekesed („Juba linnukesed...“).</p> <p>2. Pillimäng keha-, rütmi- ja plaatpillid; ostinato’des ja/või kaasmängudes;</p> <p>3. Muusikaline liikumine vokaalmuusika: (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); laulu ja pillimuusikat; marss, valss ja polka; eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill).</p> <p>4. Omalooming rütmilise -meloodiliste improvisatsioonide, kaasmängu ja/või ostinato loomine keha -, rütmi - ja plaatpillidel; kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist.</p> <p>5. Muusika kuulamine ja muusikalugu vokaalmuusika: (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); laulu ja pillimuusikat; marss, valss ja polka;</p>	<p>Eesti keel Emakeel Inimeseõpetus Kunstiõpetus Loodusõpetus Kehaline kasvatus</p>	<p>Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Kultuuriline identiteet Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond</p>

<p>võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); 12) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka).</p>	<p>eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill). 6. Muusikaline kirjaoskus noodivältsused, rütmifiguurid ja pausid: NA, SO1 - ja RA1 -astmeid 2/4, 3/4, taktimõõt; 2-osaline lihtvorm; meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämber), vaikselt, valjult, piano, forte.</p>		
--	---	--	--

3. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>Laulmine 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris; 2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule; 4) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ („Juba linnukesed...“), „Uhti, uhti, uhkesti“, „Emakesele“ (M. Härma), „Rongisõit“ (G. Ernesaks); 5) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle; 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes. Pillimäng 7) rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato’des ja/või kaasmängudes; 8) mõistab muusikalise kirjaoskuse</p>	<p>1. Laulmine „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ („Juba linnukesed...“), „Kevadpidu“ („Elagu kõik...“). 2. Pillimäng keha-, rütmi- ja plaatpillid; ostinato’des ja/või kaasmängudes; 3. Muusikaline liikumine eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomuliku karakteri väljendamine liikumise kaudu. 4. Omalooming rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, kaasmängu ja/või ostinato loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; sekstide: regivärsside, lihtsamate laulusõnade jne loomine. 5. Muusika kuulamine ja muusikalugu. (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); laulu ja pillimuusikat marss, valss ja polka eesti</p>	<p>Eesti keel Emakeel Inimeseõpetus Kunstiõpetus Loodusõpetus Kehaline kasvatus</p>	<p>Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Kultuuriline identiteet Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskonnad</p>

<p>3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter).</p> <p>Pillimäng</p> <p>4) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);</p> <p>5) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi.</p> <p>Muusikaline liikumine</p> <p>6) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas.</p> <p>Muusikaline omalooming</p> <p>7) julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;</p> <p>8) loob rütmilise-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas.</p> <p>Muusika kuulamine</p> <p>9) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;</p> <p>10) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;</p> <p>11) eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi.</p>	<p>dünaamika ning vormi tunnetamine ja väljendamine liikumises.</p> <p>4. Omalooming rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, kaasmängu ja/või ostinato loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p> <p>5. Muusika kuulamine ja muusikalugu vokaalmuusika: hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliigid (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koorid ja dirigendid kodukohas; instrumentaalmuusika: pillirühmad (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ; sümfooniaorkestrid; tuntumad Eesti koorid; Eesti laulupidude traditsioon.</p> <p>6. Muusikaline kirjaoskus noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 kaheksandik taktimõõt; 2-osaline lihtvorm; I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.</p>		<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond</p>
--	--	--	--

5. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>Laulmine</p> <p>1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat</p>	<p>1. Laulmine „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul)</p> <p>2. Pillimäng keha-, rütmi- ja plaatpillid; 6-</p>	<p>Eesti keel Emakeel Inimeseõpetus Kunstiõpetus Loodusõpetus Matemaatika</p>	<p>Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Kultuuriline</p>

rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; 16) eristab kuuldelselt sümfooniaorkestri pillirühmi; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldle ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega.			
---	--	--	--

6. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>Laulmine</p> <p>1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälsed laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislauale: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter);</p> <p>4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.</p> <p>Pillimäng</p> <p>6) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);</p> <p>7) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandel või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi;</p> <p>8) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumea;</p> <p>9) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.</p> <p>Muusikaline liikumine</p> <p>10) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika</p>	<p>1. Laulmine „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul).</p> <p>2. Pillimäng keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des; rakendab musitseerides plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.</p> <p>3. Muusikaline liikumine eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomuliku karakteri väljendamine liikumise kaudu.</p> <p>4. Omalooming rütmilise-meloodiliste improvisatsioonide, kaasmängu ja/või ostinato loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; tekstide, regivärsside, lihtsamate laulusõnade jne loomine.</p> <p>5. Muusika kuulamine ja muusikalugu Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonid; muusikateoste autorikaitse vajalikkuse teadvustamine ning sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega tutvumine.</p> <p>6. Muusikaline kirjaoskus helivältsused, rütmifiguurid ja pausid</p> 	<p>Eesti keel Emakeel Inimeseõpetus Kunstiõpetus Loodusõpetus Matemaatika Ajalugu</p>	<p>Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Kultuuriline identiteet Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond</p>

7. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>Laulmine</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).</p> <p>Pillimäng</p> <p>4) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>5) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.</p> <p>Muusikaline omalooming</p> <p>6) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);</p> <p>7) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;</p> <p>8) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.</p> <p>Muusikaline liikumine</p> <p>9) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;</p> <p>10) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu.</p> <p>Muusika kuulamine</p> <p>11) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;</p> <p>12) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte,</p>	<p>1. Laulmine „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Püha öö“ (F. Gruber), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort).</p> <p>2. Pillimäng keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti kaasmängudes ja/või ostinato'des; lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.</p> <p>3. Muusikaline liikumine meloodia, rütmi, tempo, dünaamika ning vormi tunnetamine ja väljendamine liikumises.</p> <p>4. Omalooming rütmilise-meloodiliste improvisatsioonide, kaasmängu ja/või ostinato loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p> <p>5. Muusika kuulamine ja muusikalugu vokaalmuusika koorid ja dirigendid kodukohas; meloodiat, rütm, tempo, dünaamika, tämber; instrumentaalmuusika, sümfooniaorkestrid; pillirühmad (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid); sümfooniaorkestrid; tuntud heliloojaid, interpret, dirigent, ansambel, orkester tuntumad Eesti koorid; Eesti laulupidude traditsioon ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Idamaade muusikapärandiga.</p> <p>6. Muusikaline kirjaoskus noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 kaheksandik taktimõõt; 2-osaline lihtvorm; III kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p>	<p>Eesti keel Emakeel Inimeseõpetus Kunstiõpetus Loodusõpetus Matemaatika Ajalugu Geograafia</p>	<p>Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Kultuuriline identiteet Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond</p>

muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; 13) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi.			
---	--	--	--

8. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>Laulmine</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehäälseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär);</p> <p>4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult.</p> <p>Pillimäng</p> <p>5) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>6) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.</p> <p>Muusikaline omalooming</p> <p>7) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);</p> <p>8) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;</p> <p>9) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.</p> <p>Muusikaline liikumine</p> <p>10) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;</p> <p>11) tunneb muusikat kuulates ära</p>	<p>1. Laulmine „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Püha öö“ (F. Gruber). „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre)</p> <p>2. Pillimäng keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti kaasmängudes ja/või ostinato'des; lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.</p> <p>3. Muusikaline liikumine meloodia, rütmi, tempo, dünaamika ning vormi tunnetamine ja väljendamine liikumises.</p> <p>4. Omalooming rütmilise-meloodiliste improvisatsioonide, kaasmängu ja/või ostinato loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p> <p>5. Muusika kuulamine ja muusikalugu kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; eristab pop-, rokk-, ja lavamuusikat; eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektroonne ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi. arutleb</p>	<p>Eesti keel Emakeel Inimeseõpetus Kunstiõpetus Loodusõpetus Matemaatika Ajalugu Geograafia</p>	<p>Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond</p>

<p>erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;</p> <p>12) rakendab liikumises muusikateadmisi.</p> <p>Muusika kuulamine</p> <p>13) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;</p> <p>14) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <p>15) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.</p>	<p>muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult. 6. 6. Muusikaline kirjaoskus noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal; popp- ja rokkmuusika, süvamuusika. taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 kaheksandik taktimõõt; 2-osaline lihtvorm; III kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.</p>		
--	---	--	--

9. klass

Õpitulemused	Õppesisu	Lõiming	Läbivad teemad
<p>Laulmine</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislauale: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär);</p> <p>4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii ükski kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on</p>	<p>1. Laulmine</p> <p>„Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).</p> <p>2. Pillimäng</p> <p>keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des; lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.</p> <p>3. Muusikaline liikumine</p> <p>eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomuliku karakteri väljendamine liikumise kaudu.</p>	<p>Eesti keel Emakeel Kunstiõpetus Matemaatika Ajalugu Geograafia</p>	<p>Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Kultuuriline identiteet Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond</p>

vaja hoida.

Pillimäng

6) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;

7) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline omalooming

8) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);

9) analüüsib enda ja kaaslaste loomingu, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;

10) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusikaline liikumine

11) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;

12) tunneb muusikat kullates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;

13) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);

14) rakendab liikumises muusikateadmisi.

15) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;

16) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga.

Muusika kuulamine

17) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;

18) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;

19) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;

20) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte,

4. Omalooming

rütmilise-meloodiliste improvisatsioonide, kaasmängu ja/või ostinato loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; sekstide: regivärsside, lihtsamate laulusõnade jne loomine.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Vaimne muusika. Ajastud, stiilid, heliloojad. Šlaager, muusika filmidele, rahvamuusikamuusikateoste autorikaitse vajalikkuse teadvustamine ning sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega tutvumine; helistikud; Eesti muusika.

6. Muusikaline

kirjaoskus helivältsed, rütmifiguurid ja pausid

kaheksandik taktimõõt; helistikud; bassivõti; allolevate oskussõnade tähenduse mõistmine ja kasutamine neid praktikas:
a) elektrofoorid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
c) rondo, variatsioon; popp- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
d) I, II ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

<p>muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <p>21) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;</p> <p>22) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;</p> <p>23) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;</p> <p>24) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;</p> <p>25) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.</p>			
--	--	--	--